

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Lancicii E Societate Iesv Opvscvlorvm Spiritvalivm
Tomvs ...**

Łęczycki, Mikołaj

Antverpiae, 1650

Secundum Incitamentum de eius, excellentia ratione oblationis ipsius.
Cap. II.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78821](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78821)

riam promerendam, quam Corporis & Sanguinis Christi sacrosanctum Mysterium. Videndum ergo, ne nostrâ irreuerentiâ & indeuotione, dehonellemus tam magnæ rei oblationem.

177. Quocirca si Deus per Isaiam ait c. 52. *Mundumini qui fertis vasa Domini*, de quo loco vide Nigron. in Reg. comm. 2. num. 38. 39. quanto magis nos, qui offerimus Deo Christi corpus & Sanguinem, mundissimi esse debemus, & cum reuerentiâ ac deuotione tractare rem, quâ post Deum nulla est æquè præstans, munda, & sancta, & ueneratione digna patriæ, ob vniouem hypostaticam cum persona Verbi? Quando populus debuit audire Deum loquentem ad Moysem (Deo sic volente) vt Moyse crederet in perpetuum Exod. 19. 9. & seqq. Deus dixit Moyse: *Vade ad populum, & sanctifica illos hodie & cras. Lauantur vestimenta sua, & sint parati in diem tertium, in die enim tertiâ descendet Dominus coram omni populo super montem Sinai & c. Moyses sanctificauit populum, & vni lauisit vestimenta sua, ait ad eos, ne appropinquetis vxoribus vestris. Et veit. 22. Sacerdotes quoque qui ascendunt ad Dominum sanctificentur, ne percussat eos. Quanto ergo magis mundi & sanctificati esse debent, non iam audituri Deum, sed oblaturi Deo Corpus & Sanguinem Dei hypostaticè, vni personæ Diuinæ & non aeriæ voci, sed Verbo æterno Dei, & habituri præsentem Christum quem offerunt. Non cogitas, inquit S. Chrysostom. hom. 1. in Isai. Vidi Dominum, ipsum hic adesse inuisibiliter Dominum, qui vnus cuiusque motum metitur, & conscientie rationem habet?*

154. Imò ad efferendas fordes è templo Dei, quibus erat contaminatum, Sacerdotes & Leuitæ prius sanctificati sunt 2. Paral. 29. 15. rogatu S. Ezechie Regis.

155. Quocirca, vt finiam hoc punctum, dico ex P. N. Generali Claudio, epist. de officij Diuini recitatione, & celebratione Missæ pag. 366. & seqq. *Si hoc sacrificium offertur Deo rerum omnium effectu, quamuis turtures solummodo, columba, aut vituli, more antiquorum ipsi offerrentur, insignis tamen timor, puritas & reuerentia requireretur. Si ergo nobiscum reputabimus offerri Christum ipsum, vniuentum Dei Filium, ad dexteram Patris sedentem, verum ac summum Sacerdotem simul & sacrificium, manifestè constat, quantum præterea momenti adiungatur.*

CAPVT SECVNDVM.

Secundum Incitamentum.

156. Dicit de excellentiâ Missæ, quam habet ex re quæ offertur, nunc dicam de excellentiâ eius, ratione oblationis ipsius, seu actionis ipsius sacrificandi, & vt ita dicam, sacrificacionis, seu immolationis hostiæ quam Deo offerimus.

178. In primis autem suppono, consecrationem (&

quidem vtriusque speciei separatim factam, seu successiuè) prout sumitur pro transubstantione panis & vini in Corpus & sanguinem Christi, quæ fit per verba consecrationis à sacerdote verò prolata, pertinere ad essentiam sacrificij, vt post alios docent Bellarminus l. 2. de Missa c. 27. & l. 4. c. 22. Valentia q. 11. pun. 1. § 5. Suar. disp. 79. sect. 4. disp. 25. sect. 6. Vasquez disp. 122. & 223. c. 3. Tanner. disp. 5. q. 9. dub. 2. n. 36. Lessius infra citatis locis. Konink q. 81. a. 1. dub. 5. num. 96. Imò totam essentiam sacrificij Missæ in solâ consecratione positam esse, iudicio Suarij l. c. sect. 5. Vasq. l. c. 5. Lessij l. 2. de perfect. diuinis c. 13. & l. 2. de iustit. c. 38. dub. 2. Tanner l. c. nu. 41.

159. Et hoc clarè iudicat S. Gregorius Nyssenus: *Qui dedit discipulis suis corpus suum ad comedendum, aperte demonstrat, iam perfectam & absolutam factam esse agni immolationem. Non enim idoneum ad edendum esset corpus victima animatum. Cum itaque de corpore suo ad edendum, & de sanguine suo ad bibendum præberet. Discipulis, iam latenter pro potestate mysterium administrantis, ineffabiliter & inuisibiliter corpus immolatum erat, scilicet ante comestionem Corporis Christi, hoc est, post verba illa consecrationis prolata: Hoc est Corpus meum: Hic est Sanguis meus. Et ita S. Thomas 3. p. q. 82. a. 10. in corp. ait: *Deo in consecratione Eucharistia, sacrificium offertur. Sola enim consecratio vtriusque speciei fit nomine Christi, & verbis in personâ eius prolatis, quia ille est principalis Sacerdos offerens, vt est de Fide definitum in Conc. Flor. & capitulo: Firmiter de summa Trinitate, & Fide Catholica. Secundò, per Consecrationem verbis factam Christi, fit mutatio rei oblatæ, & transubstantiatio, quæ mutatio est de essentiâ sacrificij. Tertio, quia per consecrationem panis separatim à consecratione vini, ponitur ex vi verborum, solum Corpus Christi sub speciebus panis: & post consecrationem vini, solus sanguis Christi ex vi verborum, & sic Christi mors realiter repræsentatur, sensibiliter, ob species sensibiles remanentes, & ob verba sensibilia prolata: quia repræsentatur Corpus separatum à sanguine, & quasi maceratum ac immolatum: mors enim naturalis sequitur ex separatione sanguinis à corpore. Et hac ratione realiter, sed in cruentè, in Missa per consecrationem repræsentatur sacrificium Passionis Christi & mortis in cruce peractum cruentè, seu Christus in cruce occisus. Merito ergo S. Gregorius Nyssenus or. 1. de Resurrect. supra citata, ait, Christi Corpus & Sanguinem fuisse immolatum in vltima cænâ ante eius sumptionem (quanquam & eius sumptio est complementum sacrificij.) *Victima, inquit, corpus non est ad edendum idoneum si animatum sit: quare cum Corpus edendum & Sanguinem bibendum Discipulis exhibuit, iam arcanâ & non aspectabili ratione, Corpus erat immolatum. Quamuis autem sumptio Eucharistia, ex Diuino præcepto, necessaria sit Sacerdoti ex Christi institutione,***

T 4 ad

ad quandam perfectionem extrinsecam & accidentalem huius sacrificij; vt habet communis opinio apud Suarez sect. 5. & Tanner. Evidet in Concilio Toletano 12. cap. 5. vt refertur etiam Can. Relatum, de consecrat. dist. 2. reprehenduntur Sacerdotes, qui cum sæpius sacrificium vno die obtulerint, semel tantum communicant; & addatur: *Quasi vero non sit toties illi vero & salutari sacrificio participandum, quoties Corporis & Sanguinis immolatio facta consistit.* Vbi etiam immolationem distinguit à sumptione Eucharistia, & hæc præcedi ab illa ait, tamen necessariam esse ostendit; sine illâ tamen tunc tantum posset consistere sacrificium, vt docet S. Thomas 3. p. q. 82. a. 4. ad 3. qui addit: *Consulendum tamen esset Sacerdoti, quod iteratò Corpus & Sanguinem Domini consecraret & sumeret.* Hoc posito, Excellentia huius sacrificij ratione oblationis ex his capitibus agnoscitur potest, & nos ad reuerentiam ac deuotionem excitare:

160. *Primo*, quia sacrificatio Eucharistica, est ratione oblationis perfectior omnibus sacrificijs legis naturæ, vt erat oblatio Abel, Gen. 4. 4. Melchisedech, Gen. 14. 18. Noë, Gen. 8. 20. Abraham, Gen. 21. 13. Tob. c. 1. 5.

Nam de ratione sacrificij est, vt sit oblatio externa rei alicuius sensibilis, quæ Deo offertur certo ritu, ad recognitionem supremi eius Dominij, & eius excellentiæ supra nos, & tanquam Domino vitæ & mortis, quam iustificemur per immutationem & destructionem eius saltem accidentalem: vt docet Suarez d. 73. se. 5. & Tanner to. 3. disp. 5. q. 3. dub. 1. n. 8. ob sacrificium Melchisedech, cuius populi vel fractione vel igne, vel esu Sacerdotis immutabatur.

Atqui in nullo sacrificio ita res oblata destruebatur vt in Eucharistico. Nam etsi in sacrificijs legis naturæ, aliqua destruebantur per combustionem ignis, tamen non tota substantia rei oblata destruebatur, sed tantum forma in pedibus & corpus. At in Eucharistico, tota prorsus substantia panis & vini destruitur, ac definit esse, siue per subtractionem Diuini concursus ad prolationem verborum consecrationis, vt vult Scotus cum suis, Ockam, Maior, Gabriel; Angelus apud Tannerum disp. 5. q. 4. n. 92. siue per illam actionem, per quam cõstruitur Corpus Christi præsens sub speciebus, vt docet Caietanus & Sotus, Valentia, Henriquez apud Tanner n. 91. siue per actionem diuersam ab ea, quæ cõstruit Corpus Christi præsens, sed per aliâ, quâ speciebus detur nouus modus positius existendi per se repugnans cum actuali in hæretia, vt ait Suarez apud Tanner n. 92. *Quemadmodum sicera igni adhibita*, inquit S. Chrysostr. s. de pœnit. seu de Euch. in Encœniis, *illi assimilatur, nihil substantia remanet, nihil superfluit. sic & hæc puria mysteria consumi Corporis substantiâ. Non per annihilationem substantia panis & vini*, inquit B. Laurentius Iustinianus de casto connub. cap. 24.

Sed per mutationem substantia panis in Corpus Christi.

161. *Secundo*, in lege Mosaicâ idem accidebat, quod in lege naturæ. Et quamuis in sacrificio quod dicebatur Holocaustum, res oblata igne consumebatur, tamen & pellis Sacerdoti cedebat, Leuit. 7. 8. & materia prima non consumebatur, sed remanebat in omnibus oblationibus. Tanta autem vis & potestas in nostra oblatione, est inaudita antea & summum miraculum: ideoque exigit summam correspondentiam reuerentiæ & deuotionis ad sacrificium adhibendæ.

162. *Tertio*, quando olim Deus ipse igne cælitus demisso comburebat sacrificia in signum quod ipsi placerent, vt asserunt S. Hieronymus, Procopius, Cyrillus Gen. 4. Chrysostr. Theoph. Oecumen. in c. 11. Hebr. 4. Cyprian. Orat. de Natiu. Dom. de combustis oblatibus Abelis & non Cain (quæ fuit occasio inuidiæ Cain) Gen. 4. 5. quomodo combustum est cælitus igne demisso postea holocaustum, & adipis populi Dei & Aaronis Leuit. 9. vlt. & sacrificium Gedeonis Iud. 6. 21. & Manue. Iud. 13. 20. & Eliæ 3. Reg. 18. 38. & Davidis 1. Par. 21. 26. & Salomonis 2. Paral. 7. 1. & Nehemiæ 2. Machab. 1. 22. 31. In his omnibus non fuit totius substantiæ transubstantiatio, vt fit in sacrificio Missæ, quocirca perfectior est in ea sacrificatio requiritur extrinsecè immutationem & destructionem aliquam rei oblata.

163. Magnum fuit miraculum, quando muri Ierichuntini, ad clangorem septem tubarum sacerdotialium, & vociferationem populi, corruerunt, vt prædixerat Dominus Iosu. 6. Sed maius est, quod ob verba Consecrationis Sacerdotialia fit

164. *Primo*, quia tunc nil substantiale murorum perit, sola vnio accidentalis laterum & calcis. Sed maius est hæc miraculum, desitio totius substantiæ panis & vini, & quasi annihilatio totalis, prout pro tali habetur à quibusdam Theologis (Scoto in 4. d. 11. q. 4. Gabr. lect. 40. & 41. in Cât. Maiore d. 11. q. 1. Ockam in 4. q. 6. dub. 7. Angelo V. Eucharistia 1. numer. 3. quam sententiam Innoc. 3. libr. 4. de Euchar. cap. 20. probabilem censet.)

165. *Deinde*, muri illi, non sunt statim prolapsi, sed non nisi post 6. dies circuitus facti ab Exercitu Iosue, & non nisi septima die ad vociferationem maximam populi, & vocem tubarum septem longiorem atque conciliofrem, vers. 20. At hæc submissa prolatione (idque ita iubente Ecclesiâ, verante tunc clamorosa vocem) verborum formæ cum exigua voce destruitur in instanti tota materia & forma panis & vini: & quod maius miraculum est, non destructis accidentibus eorum.

166. Quando Deus Leuit. 10. 2. *Filios Aaron egressus ignis à Domino deuorauit & mortui sunt*, lineæ tamen

men tunicæ, quibus vestiti erant, remanserunt. *vers.* Mirum est non combustas, sed & ignis fulminis similia præstat, exsiccat liquorem vase non consumpto, destruit cultrum vel gladium, vaginâ intactâ. At hic maius est miraculum, nõ destrui accidentia, destructâ totaliter tota substantia. Sicut miraculum esset, si quis Dei virtute dirueret columnas sustentantes fornixem, fornix verò non dirueretur, aut, si dirutis muris Iericho, eorum textum in aère, suo in loco remansisset, sed existentia specierum sine substantia sustentante adhuc est maius miraculum. Magna sunt ista opera Domini, quòd Sacerdotis ore prolatis verbis consecrationis ista patrentur. Quando Maria dixit Luc. 1. 38. octo illa verba. *Ece ancilla Domini, fiat mihi secundum verbum tuum.* ad hæc verba: *illico concipiebatur Filius meus in utero meo.* dixit Deipara S. Brigitæ l. 1. Reuel. c. 10. Verba tamen illa octo, non produxerunt Corpus illud, vti producunt verba quinque Corpus Christi, & sex, Sanguinem Christi. Deinde, Corpus Christi ex sanguine Mariæ conceptum est, sanguinis materia non destructa, vti destruitur substantia panis & vini. *Tertid*, semel tantum ex sanguine Mariæ Corpus Christi formatum est, à Sacerdote autem sæpè conficitur. *Quartid*, antequam nascatur, infans per nouem menses hæret in utero, hic statim post Consecrationem populo Christi Corpus & sanguis ostenditur. *Quintid*, à solo Spiritu sancto illud formatum est ex sanguine Mariæ, Eucharistia etiam à Sacerdote conficitur, & quidem actiud & Physicè per locutionem & verba consecrationis, & quidem non mortale, sed gloriosum, quale Virgo non genuit, nec peperit. *Sextid*, illud venit ad puriorem Angelis uterum Virginis, hic venit ad manus Sacerdotum multis peccatis maculatas, ad verba sæpè ore impuro prolata. *Septimid*, in Maria paruulus fuit, in altari, in ætatis lux plenitudine. *Octaid*, in Deipara utero, non per modum cibi, vti in manibus Sacerdotum. *Nond*, ibi nutritione egebat, hic venit ut nos nutriet. *Decimid*, ibi in sola illa, hic in tot Sacerdotum manibus & altaribus, & communicantibus sacramentaliter & realiter existit.

Quando Moyses, ut ait Clemens Alexandrinus l. 1. Strom. c. 13. non ferro, sed verbo (et si alij instrumento vsum Moysen verius dicunt) occidit Ægyptium, qui percutiebat Hebræum, Exod. 2. 12. quo modò, & S. Petrus occidit Ananiam & Saphiram Act. 5. 5. 9. magna vis fuit verborum Petri, maior sacerdotalium verborum, quia Petrus solam vnionem corporis cum anima annihilauit, materia & anima remanente, quippe immortalis. At in consecratione vtrumque ita destruitur, prout destruantur res dum annihilantur, quantum est in ipsis spectatæ, non considerato termino cõsecrationis, veluti succedere in locum panis & vini, scilicet corpore & sanguine Christi, in quæ cõuertuntur substantialiter,

Magna vis etiam verborum Eliæ fuit, quando ad eius insulam occisi sunt bis 31. personæ. 4. Reg. 1. 10. 12. Sed maior est Sacerdotis, quia sine vilo instrumento alio, quàm verborum, destruitur tota substantia panis & vini. Eliæ autem verba, non nisi per ignem cælitus delapsum occiderunt 102. homines non totam substantiam compositi destruendo, sed solam vnionem animæ cum corpore, exiguum modum substantialem, (quem multi, immeritò negant Nominales) & corpus organicum, manente materia prima per se incorruptibili, & anima rationali immortalis. Sicut ergo Petrus & Elias inde magnum habuerunt incitamentum ad reuerenter & deuotè obeundum opera Diuini cultus; ita nos, maiori potestate præditi, ea excitemur ad reuerentiam & deuotionem in Missa.

Secundò, Excellentia sacrificij huius ratione oblationis agnoscitur, quia in hac oblatione Eucharistica, præter destructionem substantia panis & vini, accidentia eadem numero, quæ erant antea, (vt ex communi docent S. Thom. q. 75. a. 5. & q. 77. a. 1. & 2. cont. gent. cap. 36. & alij quos citat & sequitur ac probat ex Concil. Trident. Florent. Const. Lateranen. Tann. disp. 5. q. 4. dub. 3. num. 50.) remanent sine subiecto vilo substantiali, à solo Deo sustentata. Magnum est hoc miraculum & beneficium, quod Deus dat nobis sacerdotibus, ideoque exigit à nobis reuerentiam & deuotionem eximiam. Si cui nostrum Deus daret hunc fauorem, vt quando vellet, eleuaretur à terra tempore Orationis, quòd tamen nulli Sanctorum concessit ad libitum eorum, sed interdum quando ipsi nec hoc desiderabant, nec cogitabant, imò quandoque (vti experientia patet, & docuit B. Ambrosius Salsedonius Dominicanus) nec aduertebant,

multum moueretur tali fauore seruus Dei sic eleuatus, ad summam reuerentiam & amorem erga Deum: (vti experientia patet eorum, quibus Deus hoc aliquando concessit, nam sola recordatione talis beneficij, tota vita deinde redduntur deuotissimi, & nulla negligentia contaminant actiones diuini cultus.) Maius autem esset miraculum, si alicui Deus daret potestatem alios hoc modo eleuandi, & eleuatos sustinendi sine vilo naturali sustentaculo. Ideò meritò inter miracula post mortem à S. Elizabetha Regina Lusitanæ edita, secundo loco recensetur, quòd cum Dominicus Machado sabel lignarius, cooperiens tectum domus in S. Clare Monasterio, postquam affixit clauis alia ligna, staret super vno ex eis, octo ex istis lignis satis magnis exierunt à propriis locis, & separata à clauis, tetenderunt versus terram & vna cum illis idem Dominicus. Et cum ea essent deorsum tendentia per distantiam quatuor palmorum, ipse Dominicus inuocauit auxilium B. Regine, & illico ipse cū dictis lignis reuersus fuit supra, & ligna suis propriis locis, prout antea existebant, sese coaptarunt & affixerunt, ipso Dominico incolumi remanente. Quod iuratus

167.

168.

168.

in Vita.

In Processu Canonizat.

ratus testatus est in Processu fol. 188. & sequi-
 ipse Dominicus, & duo alij de visa fol. 197. &
 274.

Sed maius miraculum est existentia acciden-
 tium sine sustentatione substantiæ. Plus Deus
 facit quando nobis dedit potestatem acciden-
 tia separandi à subiecto substantiali, & ea sic re-
 linquendi sine sustentaculo: quia maius est hoc
 miraculum quàm corporis humani in aère si-
 tus sine sustentante. Hoc enim potest facere et-
 iam demon naturali virtute, ut fecit in Simone
 Mago ad breue tempus, illud autem nequaquàm,
 sed requiritur omnipotentia Dei, ut docetur in
 Theologia.

169.

Quocirca ob tam insigne miraculum, & be-
 neficium nobis concessum, magis reuerenter &
 deuotè sacrificare debemus. Quod procul du-
 bio faceremus, si aduerteremus nos eleuari à
 terra in oratione vel sacrificio Missæ, ut faciunt
 serui Dei, quibus hoc Deus concedit. Tunc enim
 serui Dei, ut Deus dixit S. Catharinæ Senensi in
 Dialog. c. 79. solent in spiritu suo, propter violen-
 tiam spiritus ascendenti & Deo vniti, habere corpus
 suum quasi laceratum ab affectu spiritus, & sine viri-
 bus in tantum, quod non esset possibile in vita corpora-
 li viuere, nisi à Diuina bonitate, non à fortitudine cir-
 cumdaretur. Et valde maius miraculum est in hac vn-
 nione, quod anima non separetur à corpore suo, quàm
 videre suscitari plura corpora mortuorum. Hæc sunt
 verba diuinitus dicta S. Catharinæ à Deo Pa-
 tre.

Conemur ergo in nobis excitare summum
 deuotionis & reuerentiæ affectum, siquidem
 plus Deus nobis in hoc sacrificio contulit,
 quàm eleuari à terra, & alios miraculosè ele-
 uare.

170.

Tertio, Excellentia sacrificij ex ratione obla-
 tionis cognoscitur inde, quia per eam Christi
 Corpus, & Sanguis, & anima, & tres personæ
 Diuinæ, constituuntur intimè presentes & con-
 tentæ, ac quasi circumdatæ speciebus panis &
 vini, & si diuerso modo. Nam ex vi verborum,
 sub specie panis, solum Corpus: sub specie vini,
 solus Sanguis præfens fit: nihilominus tamen, ex
 probabiliori sententia, per actionem verborum
 Consecrationis, tam vnus quàm alterius spe-
 ciei, non solum Corpus aut Sanguis in Sacra-
 mento constituitur, sed vtrumque simul & ani-
 ma cum illis realiter coniuncta, ut docet post
 alios Suarez. Accidentia verò, seu proprietates
 Corporis Christi, non sunt hic ex vi verborum,
 sed per concomitantiam tantum, ut cum S. Th.
 q. 76. a. 4. docet Suarez, & Tanner d. 5. q. 5. dub.
 2. n. 27. 28. 29. Sed Verbum quod in Sacramen-
 to hoc, est vt subsistens cum naturâ humanâ,
 & Diuinitas vnita humanitati Christi in eadem
 hypostasi, & Pater ac Filius, qui sunt vnus cum
 Verbo, non sunt in Eucharistia ex vi verborum
 Consecrationis, sed per concomitantiam tan-
 tum, ut docet S. Tho. q. 76. a. 1. ad 1. & Suarez &

Vasquez, & Tanner n. 31. & colligitur ex Con-
 cil. Trident. Verbum autem immediatè est per
 concomitantiam in Eucharistia, Diuinitas verò,
 mediante Verbo, Pater autem & Spiritus san-
 ctus respectu personæ Verbi mediatè, quia cum
 Humanitate Verbi non habent vnionem rea-
 lem, sed solum intimam præsentiam. Tanner n.
 33. & Vasq. ac Suarez ab eo citati.

Magna est hæc Excellentia oblationis no-
 stræ, habere quoddam, vt ita dicam, in Christi
 Humanitate & Deum dominium, vt quando
 voluerit Sacerdos, possit tam certò facere præ-
 sentem Christum speciebus panis & vini. Ideò
 meritò exclamat S. Augustinus in Psalm. O vne-
 randa Sacerdotum dignitas, in quorum manibus velut
 in vtero Virginis Filius Dei incarnatur: vno eademq;
 momento idem Deus, qui præsidet in calice, in manibus
 vestris est in Sacramento altaris: Christus tractat Chris-
 tum, id est, Sacerdos, Dei Filium, cuius sunt delicia esse
 cum filiis hominum. Magna fuit prærogatiua S.
 Ioannis Baptistæ, quod electus fuerit ad Chris-
 tum digito ostendendum: Ecce Agnus Dei. Maior
 est Sacerdotum, qui & eleuando vtraque manu
 in factò, & distribuendo in communionem,
 melius eum ostendunt, quia eum ostendunt,
 quem ipsi ad illas species adduxerunt, & toties
 in eis collocant cum aliis Diuinis personis, tali
 modo, vt, si Trinitas extra hostiam non esset, in
 hostiâ post consecrationem esset: vt post alios anti-
 quos Theologos bene asserit Cardinal. de Lu-
 go de Euchar. disp. 7. se. 8. n. 135. & 138. Nobili-
 ori ergo modo dicunt: Hoc est Corpus meum,
 quàm ille dixerit: Ecce Agnus Dei: qui longè abe-
 rat à loco eius, & nec ad illum locum à Ioanne
 fuit etiam localiter adductus, non tantum sub-
 stantialiter, vt à Sacerdote collocatur Christus,
 per conuersionem duarum substantiarum pan-
 nis & vini, & quidem totalem quoad materiam
 & formam. Quod ponderans S. Franciscus in
 epistola ad Sacerdotes sui Ordinis: Videte, in-
 quit, dignitatem vestram Sacerdotes: & estote sancti,
 quia ipse Sanctus est. Magna miseria & miseranda in-
 firmitas, quando ipsum sic præsentem habetis, & ali-
 quid aliud in toto mundo curatis. Totus homo pauca-
 totus mundus contremiscat. & calum exultet, quando
 super altare in manibus Sacerdotis, est Christus, Filius
 Dei viui, & Deus, & Dei Filius, sed se humiliat, vt pro
 nostra salute sub modica panis formula se abscondat.
 Nihil ergo de vobis retineatis vobis, vt totos vos reci-
 pias, qui se vobis exhibet totum. Vnde habemus cau-
 sam magnæ erga Deum reuerentiæ & deuotio-
 nis. Quando Elisabeth se vidit visitatam à Ma-
 ria, dixit: Vnde hoc mihi, vt veniat Mater Domini mei
 ad me: Plus est hoc, quod Christus facit Creator
 & Dominus Mariæ. Et quidem obligans se ver-
 bo suo ad veniendum quoties volumus, etsi vel-
 lemus eum venire ad locum sordidissimum in
 quo Eucharistiam vellemus consecrare. Si cui
 nostrum se obligasset, idque motu proprio, non
 rogatus, Rex, siliere se in quauis domo, etiam
 caupo.

caupona, & fordidâ, statim, sine mora, toties quoties vellemus, idque ex amore mei promississet infallibili promissione, incredibilem affectum reuerentiæ, deuotionis, & amoris erga Regem tam humanum & beneuolum habere. Multo ergo magis erga Deum eum habere debemus, quia nullus Rex, nec propter Patrem, nec propter Matrem, nec propter fratres aut amicos, id vnquam promitteret, multo minus faceret, vti Rex Regum Deus nobis quotidie facit.

Magnum erat excitamentum S. Elisæi ad reuerentiam erga Deum & deuotionem, quando 4. Reg. 6. ferrum submersum, ligno aquæ immerso, illud attraxit ad se, & reddidit ei qui illud amiserat. Multo maius est hoc, nostræ erga Deum reuerentiæ & deuotionis excitamentum, quia non ferrum, sed Deum speciali modo sacramentaliter & ineffabiliter veluti attrahimus ad species panis & vini, tum quia non superficiei eas tangentes, vti ferrum tangebatur lignum sed intus eas implentem, & ab eis contentam magis, quàm arca contineat aurum, & vestis corpus, cum quo non habet vllam vnionem physicam & realem, qualem habet Christus cum suis, quas implet suâ humanâ & diuinâ præsentia, speciebus, adeo inseparabiliter, vt nec illæ à Christo quamdiu non sunt corruptæ, nec Christus absit ab illis: tum quia sine difficultate vllâ, tantum loquendo pauca verba, id efficiunt: Elisæus autem prius excidit lignum securi. Quando S. Paulinus intellexit à Christo Domino (vti scribit ep. ad Macarium) contactâ fuisse in naui auriculam Valgij senis, ex gentili Christiani, tam assidue illam venerationis causâ tangebatur, cum summâ deuotione, vt penè deterreret, & voluisset vel vnâ partem illius auris abscondere, nisi illi vulneris, quæ sibi pignoris res fuisset. Quam deuotius nos debemus tractare & tangere ipsum Christi Corpus reale, speciebus inclusum?

Quam Excellentia sacrificij ratione oblationis seu sacificationis, etiam inde colligitur, quod actio Sacerdotalis, quæ conficit hoc Sacramentum, & per quam fit transubstantiatio & conuersio panis & vini in Corpus & Sanguinem Christi, habeat iuxta veriore sententiam, proprio proprio & formali termino, non solum modum accidentalibus ipsius præsentia, Corporis & Sanguinis in & sub speciebus (alioqui non esset actio & conuersio substantialis, si non terminaretur ad substantiam,) sed habet pro termino ipsam Corpus Christi & Sanguinem, quæ apta esset illud producere, si non existerent: sed cum existant, est actio substantialiter productiua substantiæ Corporis & Sanguinis Christi sub speciebus, vt bene probat Suarez disp. 50. sect. 4. & S. Albertinus, Sorus, Nunnius, Tanner & alij, quos citat disp. 5. q. 4. dub. 5. n. 77. & seqq. Sed maxime Koninck q. 75. a. 4. disp. 15. n. 52. & seqq.

quia, vt ait Gabriel in 4. d. 11. a. 3. dub. 1. vel. 2. si Corpus Christi non esset in rerum natura, ad prolationem verborum (consecrationis) formalium, Corpus Christi de nouo produceretur. Sed quia Corpus Christi præexistit conuersioni, conuersio substantialis est, quia est ad conseruationem substantiæ Corporis Christi in loco panis desinentis: Corporalis substantia, vt ait S. Cypr. ser. de cœna Dom. retinens speciem, sed virtutis diuina, inuisibili efficientiâ probans adesse præsentiam. Propter hanc autem vim productiuam, etsi non exeuntem in actum productionis, potest more Scripturæ verè appellari, producere & conficere Corpus Christi. Sic Apostolus ait: *Cōtristari spiritum sanctum* certis peccatis Ephes. 4. 30. non quod actu contristetur, quia incapax est, sed quia contristarent eum, si esset capax tristitiæ. Sic Hebr. 6. 6. ait, *Christum iterum crucifigi*, certis peccatis, etsi eius Corpus nil pariat in intrinsecè vel extrinsecè à peccatis. Sic Deus dicitur *penituisse quod hominem creauit*. Gen. 6. 6. Angeli fuisse Itaiæ 33. 7. quia si essent capaces, omnia ista in eis reperirentur.

Verè ergo Christus quantum est ex vi transubstantiationis, producit sub speciebus panis & vini quoad Corpus & Sanguinem suum, vel, vt loquitur Koninck loc. cit. *Reproducitur*: quæ actio est tam mira & excellens, vt non possit ab vllâ potentia creata purè creaturæ, tanquam à causa principali, ne quidem secundum rationem genericam proximam, pendere. Nam in transubstantiatione nihil est quod possit à potentia creata Sacerdotis effici, tanquam à causa principali immediatâ, nisi locutio, seu prolatio verborum formæ consecrationis, per quam fit transubstantiatio instrumentaliter. At prolatio humana seu locutio, ex se non est apta facere mutationem substantialem, proinde, in sacrificio hoc, ne quidem secundum rationem genericam respicit tanquam causa principalis suum effectum, considerando hanc mutationem substantialem, etiam vt præcisam à supernaturalitate. Quamuis enim potentia aliqua creata, sit causa mutationis substantialis, vt est potentia generatiua, potentia tamen locutiua, quæ est efficiens per verba consecrationis transubstantiationem, non est apta per se ipsam & naturâ suâ causare mutationem substantialem etiam partialem, (vt fit, dum sola forma producit in materia) multo minus totalem, vt destruat rota materia & formâ, & conuertatur in aliam substantiam conuersione substantiali. Quocirca mirabilior est hæc actio, quàm in Beatis productio visionis beatificæ, & amoris ac fruitionis Dei, quæ pendunt verè tanquam à principio actiuo, à nostro intellectu eleuato per lumen gloriæ, & à voluntate Beatorum actualiter concurrentibus, ad illos actus beatificos visionis, amoris, gaudij &c. Imò antecellit sacrificio crucis in his: *Primo*, quia actio immutatiua transubstantiationis & destructiua substantiarum panis

panis & vini, est profusus tota supernaturalis ac diuina, at mors & occisio Christi (quia naturali virtute naturaliter facta est à crucifixoribus Christi) est naturalis. *Secundò*, quia actio sacrificij inuenti, ponit terminum substantialem, Christi nimirum Corpus & Sanguinem, estque eorum verè substantialiter productiua; At sacrificium cruentum, fuit essentialiter destructiuum vnionis substantialis, quam habuit anima cum Christi Corpore, similem vnionibus aliorum hominum: imò de facto eam destruxit, quia mortem causauit, quæ consequitur ex dissolutione vnionis animæ à corpore. Præterea, destruxit vniam hypostaticam vnionem partialem, quæ vniones alias duas hypostaticas (quarum vnâ, anima Christi hypostaticè vniebatur Verbo, alterâ verò vniebatur Corpus Christi Verbo) inter se coniungebat, & præterea cum eodem Verbo coniungebat hypostaticè vnionem naturalem animæ Christi cū Corpore. *Tertio*, quia in ipsa destructione, quæ intercedit in vtroque sacrificio (scilicet cruento in cruce, & in cruento in altari) hæc quæ est in Eucharistico altari, est supernaturalis, ratione accidentiæ eorundem numero remanentium, post destructionem substantiæ panis & vini, quæ in destructione peracta in sacrificio cruento in Christi Corpore non fuit. Accidentia enim quæ remanserunt, habuerunt subiectum: quæ verò in morte destructa sunt, non remanserunt, vt actiones vitales, animales, calor, motus, sensationes. *Quarto*, in sacrificio illo, & B. Virgini & Christi Discipulis, & Angelis erat materia fletus & doloris, hic contrarium. *Quinto*, in illo cruento, ministri oblationis erant Ethnici carnifices, solus Christus se offerens: in cruento ministri sunt fideles, & cum Christo offert etiam Sacerdos, eius legatus & minister.

179. Meritò ergo Ecclesia in Canone Missæ, post Consecrationem & commendationem mortuorum, ait: *Per quem* (scilicet Christum Dominum nostrum) *hec omnia*, Domine semper bona creas; sanctificas; viuificas; benedixit; & prestas nobis.

Meritò S. Cyprianus serm. de cæna Domini, longè post med. dixit: *Vsq; hodie hoc veracissimum & propriissimum Corpus suum creat, & sanctificat & benedicit, & diuidit.*

Meritò S. Damasus Papa a. ait: *Sacerdotes proprio ore Corpus Christi consecrare.* Et B. Laurentius Iustinianus b. *Accipis veram carnem & corpus Christi crucifixi, quod in celo adorant Angeli, reuerentur demones, consueiunt Sacerdotes.* Et S. Hieron. ep. 3. ad Heliodorum: *Absit, vt de his quidquam sinistrum loquar, qui Apostolico gradu succedentes, Christi corpus sacro ore consecrunt.* Et Gregorius XIII. cui liber Sacerdoti dicenti infra scripta verba, concessit Indulgentiam 50. annorum: *Ego volo celebrare Missam, & consecrare Corpus & Sanguinem Domini nostri Iesu Christi &c.* Et S. Ambrosius l. de digni

facerd. sacerdotium appellat, *Discipam professionem*, quasi Deum quodam modo facientem, scilicet sacramentaliter.

Talis autem præsentia excitare in nobis debet reuerentiam & deuotionem summam. Nã si Deus alicui nostrum daret hanc gratiam, vt sicut ipse suscitauit Lazarum, ita quotiescunque vellet, suscitaret aliquem ante mille annos mortuum, & si de facto multos tales quotiescunque voluit, verbis suis suscitasset; procul dubio summam cum reuerentiâ & deuotione non tantum Missæ sacrificium, sed omnes profusus res ad Deum colendum institutas expediret. Sicut expedit illi Dei serui, quibus Deus tales gratias miraculosas, imò minores concessit, vt sunt sanatio repentina cæcorum, claudorum &c. Tales enim, vt ex eorum Vitis scimus, summam cum reuerentiâ, deuotione, & Seraphico quodam affectu, omnes actiones Diuini cultus peragebant. Atqui longè maius est hoc beneficium, quod nobis omnibus Sacerdotibus fecit Deus, dando nobis potestatem, vt loquitur S. Hieronymus, *consciendi corpus Christi*, vel, vt ait Ecclesia in Canone Missæ, & S. Cyprianus loc. cit. *Creandi corpus suum*; vel, vt dicit S. August. à Gratiano citatus, *Corpus Christi ex substantiâ panis efficiendi*; per consecrationis enim verba, ita facimus Christi Corpus præsens, vt, si non esset in celo, nec ipsum, nec Deus; ex vi verborum produceretur substantialiter in substantiâ suâ, & fieret præsens speciebus; cum tamen in suscitatione mortui nec materia prima, nec anima produceretur mortui ante 1000. annos, sed solus modus vnionis materiæ & formæ, & ad summum, si Corpus esset putrefactum, produceretur corpus organicum, non ex nihilo, sed ex materia præexistente; quod longè minus est productione transubstantiatuâ, in quâ nil substantiæ prioris remanet, quæ conuerteritur, & transubstantiatur in Corpus & Sanguinè Christi: ad quod Diuinitatis totius omnipotens concursus necessarius est. Ideò, cum, vt ait S. Greg. lib. 4. ep. 31. ad Mauritium imperatorem, Sacerdotes in Scripturâ Dij appellentur; etiam hanc ob causam Dij dici possunt, quia eis Deus diuinam virtutem communicat, ad Christum præsentem faciendum sub speciebus, per transubstantiationem substantiarum duarum. Hinc Apostolus 1. Cor. 4. 13. contumelia, & contumelias contra se & primos Sacerdotes dicta; meritò appellat *blasphemias*, quæ sunt peccata propriè contra Deum ipsum facta; *blasphemamur & obsecramus.* Et c. 10. 30. *Quid blasphemor pro eo, quod gratias ago?* Habet nescio quid Diuinitatis Sacerdos supra Corpus Christi etiam ex hoc, quod Eucharistiam post consecrationem benedicit per mysticas benedictiones; vt eas appellat Concil. Trident. sess. 22. c. 5. etsi eas S. Thom. 3. p. q. 83. a. 5. ad 4. dicat, non esse propriè benedictiones.

Quan-

a. ep. ad
Steph.
& Episc.
pos Afric.
180.
de inst. &
regim.
Præb.
21. col. 2.

Quando S. Francisco Xaverio, Dei voluntate, cancer marinus crucifixum submersum in mari, aruit ad litus, postquam eum Xaverius ex canceri chelis accepit, genibus flexis per semihoram cum socio oravit in litore, procul dubio ardentissimè, & cum summâ reuerentiâ. Atqui maius est, in remotiore loco Christum positum, scilicet supra cælum supremum existentem, substantialiter collocare, & quasi adducere ad locum specierum panis & vini, ob incredibilem distantiam Corporis Christi gloriosi in cælo existentis, & à cælo nunquam abentis. Siquidem diameter conuexi solius Firmamenti, seu supremi cæli, cõrrient 80. miliones, nongenta 42. millia, quadringenta millia, & septuaginta vnum & medium. Cùm autem sub Firmamento sint adhuc septem cælestia corpora, scilicet cælum faturni, & infra illud Iouis, deinde Martis, tum solis, postea veneris, tandem Mercurij, & infimum omnium Lunæ, quod cæteris minus est, tamen diameter eius conuexi, continet miliariorum germanicorum mediocrium, seu polonicorum (cõputando vnum tale miliare pro tribus Romanis vel pro quinque Lombardicis) centum 14. millia, octingenta quadraginta tria millia & 3. Cæterorum vero cælorum, cælo Lunæ altiorum diametri sunt multò longiores. Cogitate quæta sit distantia Corporis Christi gloriosi, existentis supra omnes cælus, à speciebus Eucharistiæ in terra positæ: iam si per hanc Consecrationem localiter Christi Corpus è cælo adduceretur ad species, & cælum descenderet, nõne esset magnum miraculum? & megnum incitamentum sacerdotibus ad celebrandum Missam summâ reuerentiâ & deuotione? Procul dubio. Cum ergo maius miraculum sit, Christum substantialiter ponere in speciebus, distantè à corpore glorioso prout in cælis remanente, maius esse debet incitamentum ad summâ quâ possumus reuerentiâ & deuotione, Missam Deo offerendam. Ponderemus ista & penetremus magnitudinem beneficiorum Diuinorum nobis sacerdotibus præstitorum, & vitam Theologicâ doctrinâ, quâ in scholis didicimus, non ad solam intellectus illustrationem, sed ad pios motus affectus, vt speculatiuâ cognitione in scholis vel in libris acquisitâ, vtamur ad sancte Deum colendum, tam mirum benefactorem nostrum, & ad faciendam omnia perfectissimè, quæ spectât ad eius cultum, sicut faciunt Angeli in cælo, quibus nõ concessit talia beneficia, vt non semel pöderat S. Chrysol. 3. de Sacerdotio: *Necesse est, inquit, sacerdotem sic esse purum, vt si in cælis ipsis collocatus, inter cælestes illas virtutes medius staret, terribilia namq; atq; horribilia sunt quæ administrat*: Et sicut faciebant magi serui Dei, quibus Deus concesserat gratiam miraculorum patratorum, longè haec nostrâ quotidianâ, in sacrificio Missæ minorem, vt videmus. Conemur ergo, si non possumus Angelorum emulari reuerentiam quam habent in

Lancij Opusc. Tom. 2.

cælis imitari saltem sanctorum quam habuerunt in terris, etiam ob minora his beneficia miraculosa. Alioqui timendum est nobis, si non ostēderimus nos gratos Deo, ob tot beneficia, quæ in solo sacrificio Missæ quotidie Deus, vt videmus, nobis præstat, & quæ exigunt magnâ gratitudinem declarandam in reuerentia & deuotione, de qua loquor. Vnde Io. Baptista Virellius, miraculis clarus laicus, vt scribit in eius Vita Franc. Cirocchi. l. 5. c. 3. dicebat: *Magis se timere beneficia sibi à Deo collata, quàm peccata quæ commiserat*. Meritò, quia peccata si confessione & satisfactione expientur semel, non sunt timenda. At cum beneficia quotidie noua ac noua Deus in nos conferat, semper iis obligamur magis ac magis ad correspondendum, alioqui ingratitude sola, est causa timoris sufficiens.

CAPVT TERTIVM.

Tertium incitamentum, est potestas, quam Deus nobis per Ordinationem Ecclesiasticam contulit.

Dplex est potestas sacerdotalis. Vna est Ordinis, & respicit Corpus Christi verum, quod conficit & offert. Altera Iurisdictionis & attingit Christi Corpus mysticum Ecclesiam. Ratione vtriusque præsertim primi, dicitur superare ipsos Angelos quibus id non est concessum, à S. Hier. ep. 1. ad Heluid. & à S. Greg. l. 4. Dial. c. 58. Ratione secundi, Sacerdos est quidam Deus: quia Dei est solius, dimittere peccata ex omniũ sensu, cõmunicatur tamen tantum in noua lege sacerdotibus non in veteri. Vnde meritò ait S. Ignatius in ep. ad Smyrnenes, *Sacerdotium esse summam omnium bonorum quæ in hominibus consistunt*. Hinc S. Greg. Naz. or. 1. n. 125. ait: *Sacerdotem Deum esse, & alios Deos efficere*. Et S. Ephr. 4. l. de Sacerdotio: *Sacerdotem esse miraculũ stupendum potestatem ineffabilem, cælum attingere, cum Angelis versari, cum Deo familiariter agere*. S. Nyssen. l. de vita Moïsi, *Sacerdotium rem non humanam esse, sed diuinam*. S. Ambr. l. de dign. Sac. c. 2. & S. Chryl. h. 5. de verbis Isai. *Sacerdotes, dignitate præstare Regibus*. S. Isidorus Pelusiota l. 3. ep. 20. *Esse medium quid inter humanam Diuinamq; naturam*. Hinc Valquez l. 1. de ador. disp. 6. c. 1. n. 170. non sine fundamento S. Thomæ putat, constitui posse virtutis habitum ab obseruantia communi distinctum circa cultum Sacerdotum, quod in eis sit specialis ratio dignitatis alterius generis quàm ciuili, quæ moueat ad venerationem Sacerdotũ & Sanctorũ.

In primis autè ponderanda est duratio seu durabilitas potestatis sacerdotalis: nõ scimus nulli putæ creaturæ datam esse vllam potentiâ naturalem ipsi essentiæ & naturæ connaturaliter inditâ & quasi naturæ debitam, tam firmiter, tam inseparabiliter, tam durabiliter, vt est potestas sacrificandi, sacerdotibus à Deo attributa. Si confideremus potestates spirituales animæ, sunt quidè ita

anima,